

УДК 342.951:351.82

О. П. Федотов

РОЗРОБКА ТА ПОГОДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ СХЕМ З ПРОЦЕДУР ПРОПУСКУ ТА ЗДІЙСНЕННЯ МИТНОГО КОНТРОЛЮ НА ДЕРЖАВНОМУ КОРДОНІ УКРАЇНИ: НЕВИЗНАЧЕНА ПРОБЛЕМА

Частина 3 ст. 40 «Здійснення митного контролю» Митного кодексу України передбачає, що митний контроль товарів, транспортних засобів перевізників у пунктах пропуску через державний кордон України здійснюється цілодобово відповідно до типових технологічних схем пропуску через державний кордон України автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників [1].

Технологічні схеми є індивідуальними правовими актами керівників спеціалізованих, регіональних, обласних, «прикордонних», «внутрішніх» митниць. Технологічні схеми в митних органах України розробляються на підставі розпоряджень, доручень уряду України, наказів Держмитслужби та інших органів виконавчої влади України. Тобто технологічні схеми є такими собі «організаційно-правовими коментарями» до національної нормативно-правової бази з питань митної справи України, яка регулює, спрямовує, координує, контролює весь організаційно-правовий аспект функціонування та існування Держмитслужби України.

Переважаюча кількість технологічних схем застосовується митними посадовцями при запровадженні та реалізації технічно-правових можливостей митних процедур з митного контролю та митного оформлення товарів, предметів (матеріальних цінностей), транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України.

Технологічна схема — це встановлена обов'язкова для виконання (посадовими особами митних органів) послідовність операцій митного контролю та митного оформлення, а також дій посадових осіб підрозділів митного органу під час здійснення цих операцій [2, 66].

Технологічні схеми з митного контролю та митного оформлення можуть бути типовими або детальними. Типові технологічні схеми визначають загальну, мінімально обов'язкову послідовність операцій та дій митних посадовців на окремому напрямку митного контролю. Вони розробляються, приймаються (з обов'язковою державною реєстрацією в Міністерстві юстиції України) та запроваджуються в службово-оперативну діяльність митних органів України Держмитслужбою України самостійно або Держмитслужбою України спільно розробляються (з наступним погодженням та узгодженням) з іншими профільними, галузевими державними міністерствами, установами, службами [3]. Детальні технологічні схеми розробляються українськими митницями (спеціалізованими, регіональними, обласними, «прикордонними», «внутрішніми») на підставі типових технологічних схем з урахуванням особливостей характеру та способів переміщення товарів, місцезнаходження та розташування струк-

турних підрозділів, інфраструктури тощо і регламентують діяльність як одного окремо взятого структурного підрозділу, так і декількох структурних підрозділів українських митниць в комплексі, а також взаємодію структурних підрозділів української митниці з підрозділами інших органів (служб), причетних до здійснення контролю осіб, товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України. За допомогою технологічних схем, розроблених та погоджених з відповідними службами, врегульовуються питання взаємодії під час здійснення митного контролю та митного оформлення.

Типові технологічні схеми пропуску через державний кордон України автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників розробляються Держмитслужбою України з подальшим узгодженням, прийняттям та наступним запровадженням в службово-оперативну діяльність митних органів України — Кабміном України [4]. Детальні технологічні схеми розробляються, затверджуються (з обов'язковою державною реєстрацією в Головних управліннях юстиції в областях) та запроваджуються в діяльність структурних підрозділів українських митниць керівництвом митних органів України самостійно або керівництвом митних органів України спільно розробляє (з послідовним погодженням та узгодженням) з керівництвом територіальних підрозділів інших профільних, галузевих державних міністерств, установ, служб [5].

Відповідно до ст. 112 «Взаємодія в оформленні міжнародних перевезень товарів» Митного кодексу України, митний контроль за міжнародними перевезеннями товарів здійснюється митними органами у взаємодії з іншими відповідними контрольними службами за розробленими ними спільними технологічними схемами з визначенням часу та послідовності виконання кожною службою своїх безпосередніх обов'язків. Зазначені технологічні схеми затверджуються керівниками митних органів та погоджуються з керівниками органів охорони державного кордону та керівниками інших контрольних органів, що здійснюють свої функції у пунктах пропуску [1].

Однак 8 грудня 2009 р. набрав чинності Закон України від 5 грудня 2009 р. за № 1710-VI «Про прикордонний контроль». Відповідно до п. 2 ст. 25 «Взаємодія державних органів влади України під час здійснення пропуску осіб, транспортних засобів та вантажів у пункту пропуску через державний кордон» цього Закону, органи охорони державного кордону розробляють технологічні схеми пропуску осіб, транспортних засобів та вантажів через державний кордон для кожного пункту пропуску через державний кордон. Зазначені технологічні схеми затверджуються керівником органу охорони державного кордону та погоджуються з керівником митного органу та керівниками інших контрольних органів, що здійснюють свої функції у пунктах пропуску, а також керівниками підприємств, на території яких розміщено пункти пропуску через державний кордон [6].

Згідно з цим Держмитслужба України пропонувала керівникам українських митниць, у разі звернень керівників органів охорони державного кордону щодо погодження технологічних схем пропуску осіб, транспортних засобів та

вантажів через державний кордон для кожного пункту пропуску через державний кордон, сприяти в межах своєї компетенції їх опрацюванню та погодженню, зазначивши в них, що митний контроль та митне оформлення товарів і транспортних засобів здійснюється відповідно до технологічних схем, вимоги до розроблення та узгодження яких викладено у ст. 112 «Взаємодія в оформленні міжнародних перевезень товарів» Митного кодексу України [7].

Отже вважаю, що погодження технологічних схем пропуску осіб, транспортних засобів та вантажів через державний кордон для кожного пункту пропуску через державний кордон можливо за умови (після) внесення відповідних змін до Типової технологічної схеми пропуску через державний кордон автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, затвердженої постановою Кабміну України від 24 грудня 2003 р. за № 1989 [4], оскільки на цей час постановою Кабміну України від 24 грудня 2003 р. за № 1989 [4] не передбачено розроблення технологічних схем для кожного пункту пропуску, а в постанові Кабміну України немає посилання на Закон України «Про прикордонний контроль».

При цьому, ст. 4 «Принципи митного регулювання» Митного кодексу України встановлено, що митне регулювання здійснюється на основі принципу виключної компетенції митних органів України щодо здійснення митної справи [1].

Відповідно до ст. 3 «Митна справа» Митного кодексу України митна справа включає у себе порядок переміщення через митний кордон України товарів і транспортних засобів, митне регулювання, пов'язане з встановленням та справлянням податків і зборів, процедури митного контролю та оформлення, боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил. Таким чином, Митний кодекс України встановлює вичерпну компетенцію митних органів у питаннях здійснення митного контролю [1].

У той же час відповідно до ч. 2 ст. 2 «Основні функції Державної прикордонної служби України» Закону України «Про Державну прикордонну службу України» від 3 квітня 2003 р. за № 661-IV рішення щодо пропуску товарів та транспортних засобів через митний кордон України приймає адміністрація державної прикордонної служби України [8]. Однак норма даного Закону України суперечить положенням ст. 4 «Принципи митного регулювання» Митного кодексу України про виключну компетенцію митних органів України в здійсненні митної справи [1].

Література

1. Митний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. — 2002. — № 38. — Ст. 288.
2. Основи митної справи в Україні: підручник / за ред. П. В. Пашка. — К.: Знання, 2008. — 651 с.
3. Про затвердження Технології прикордонного та митного контролю у пунктах пропуску через державний кордон для автомобільного сполучення: наказ АДПСУ/ДМСУ від 11 черв. 2008 р. № 505/642 // Підготовка та підвищення кваліфікації митних брокерів і декларантів: зб. нормат. док. і відомчих роз'яснень: у 2 т. / підгот. за сприянням Півд. митниці та за інформ.-метод. підтримкою Акад. митної служби України. — О., 2009. — Т. II. — С. 111–124.

4. Питання пропуску через державний кордон автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників товарів, що переміщуються ними. Типова технологічна схема пропуску через державний кордон автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними. Порядок здійснення митного контролю автомобільних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, у пунктах пропуску через державний кордон. Порядок здійснення митного контролю водних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, у пунктах пропуску через державний кордон. Порядок здійснення митного контролю залізничних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, у пунктах пропуску через державний кордон. Порядок здійснення митного контролю повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, у пунктах пропуску через державний кордон : ПКМУ від 24 груд. 2003 р. № 1989 // Підготовка та підвищення кваліфікації митних брокерів і декларантів : зб. нормат. док. і відомчих роз'яснень : у 2 т. / підгот. за сприянням Півд. митниці та за інформ.-метод. підтримкою Акад. митної служби України. — О., 2009. — Т. II. — С. 24–39.
5. Про затвердження технологічних схем пропуску через державний кордон України осіб, транспортних засобів, вантажів та іншого майна в міжнародних та міждержавних пунктах пропуску для автомобільного сполучення, що розташовані в зоні діяльності Ягорлицької митниці : наказ АДПСУ (Півд. регіон. упр. Котов. прикордон. загін) / ДМСУ (Ягорл. митниця) від 30 черв. 2009 р. № 696/322, зареєстровано в Голов. упр. юстиції в Одес. обл. 10 верес. 2009 р. за № 48/984 // Електронна пошта Держмитслужби України.
6. Про прикордонний контроль : Закон України від 5 листоп. 2009 р. № 374-IV // Офіційний вісник України. — 2009. — № 93. — Ст. 3150.
7. Про набрання чинності Закону України : лист ДМСУ від 16 груд. 2009 р. № 11/6-10.09/12187-ЕП // Електронна пошта Держмитслужби України.
8. Про Державну прикордонну службу України : Закон України від 3 квіт. 2003 р. № 661-IV // Офіційний вісник України. — 2003. — № 17. — Ст. 740.

Анотація

Федотов О. П. Розробка та погодження технологічних схем з процедур пропуску та здійснення митного контролю на державному кордоні України: невизначена проблема. — Стаття.

Статтю присвячено дослідженню розробки та погодження технологічних схем пропуску через державний кордон України. Зазначається, що технологічні схеми є індивідуальними правовими актами керівників спеціалізованих, регіональних, обласних, «прикордонних», «внутрішніх» митниць. Розглядаються види технологічних схем пропуску через державний кордон України. Автор вважає, що погодження технологічних схем пропуску осіб, транспортних засобів та вантажів через державний кордон для кожного пункту пропуску через державний кордон можливо за умови (після) внесення відповідних змін до Типової технологічної схеми пропуску через державний кордон автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, затвердженої постановою Кабміну України від 24 грудня 2003 р. № 1989.

Ключові слова: процедури пропуску через державний кордон, технологічна схема, митниці, погодження нормативно-правових актів.

Аннотация

Федотов А. П. Разработка и согласование технологических схем о процедурах пропуска и таможенного контроля на государственной границе Украины: неопределенная проблема. — Статья.

Статья посвящена исследованию разработки и согласования технологических схем пропуска через государственную границу Украины. Отмечается, что технологические схемы являются индивидуальными правовыми актами руководителей специализированных, региональных, областных, «приграничных», «внутренних» таможен. Рассматриваются виды технологических схем пропуска через государственную границу Украины. Автор считает, что согласование технологических схем пропуска лиц, транспортных средств и грузов через государственную границу для каждого пункта пропуска через государственную границу возможно при условии (после) внесения соответствующих изменений в Типовую технологическую схему пропуска через государственную границу автомобильных, водных, железнодорожных и воздушных транспортных средств

перевозчиков и товаров, которые перемещаются ими, утвержденной постановлением Кабинета Министров Украины от 24 декабря 2003 г. № 1989.

Ключевые слова: процедуры пропуска через государственную границу, технологическая схема, таможи, согласование нормативно-правовых актов.

Summary

Fedotov A. P. Development and Coordination of Technological Schemes of Crossing Procedures and Customs Control at the State Border of Ukraine: Undefined Problem. — Article.

Article is devoted to research of working out and the coordination of technological schemes of the admission through frontier of Ukraine. It is noticed, that technological schemes are individual legal certificates of heads of specialised, regional, regional, «frontier», «internal» customs. Kinds of technological schemes of the admission through frontier of Ukraine are considered. The author considers, that the coordination of technological schemes of the admission of persons, vehicles and cargoes through frontier for each check point through frontier probably under a condition (after) entering of respective alterations into the Typical technological scheme of the admission through frontier of automobile, water, railway and air vehicles of carriers and the goods which move them, confirmed by the decision of the Cabinet of Ukraine from December, 24th, 2003 № 1989.

Keywords: admission procedures through frontier, the technological scheme, customs, the coordination of regulatory legal acts.

УДК 342.97:348.328

Є. Є. Додіна

МИТНЕ ОФОРМЛЕННЯ ВАНТАЖІВ ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ, ЯКА ПРЯМУЄ ДО РЕЛІГІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В УКРАЇНІ

Вивчення питань митного оформлення вантажів гуманітарної допомоги, яка прямує до релігійної організації в Україні, процедур оформлення митних декларацій, переміщення вантажів гуманітарної допомоги через митний кордон.

До розгляду питань, пов'язаних із забезпеченням правового регулювання державно-конфесійних відносин на демократичних засадах, зверталось широке коло видатних українських і закордонних мислителів, вчених, юристів. Теоретичні основи вивчення цього питання закладені у працях фахівців у сфері загальнотеоретичної юриспруденції Ю. М. Оборотова, П. М. Рабиновича, М. М. Азаркіна, Г. Дж. Бергмана, А. Б. Венгерова, М. Ю. Варьяса, Р. А. Папаяна, В. О. Ципіна, а також вчених-адміністративістів, дослідження яких були поєднані з визнанням питань адміністративної правосуб'єктності, серед яких необхідно зазначити В. Б. Авер'янова, Є. В. Додіна, С. В. Ківалова, Л. Р. Білу-Тіунову. Необхідно звернути увагу на певні дослідження, зроблені такими вченими, як А. Колодний, Л. Филипович, О. Заєць, Г. Друзенко, Ю. Решетніков, М. Новиченко.

Необхідно зазначити про вагомий внесок до розгляду проблем організаційно-правових основ митної справи в Україні, зроблений С. В. Ківаловим, а також Є. В. Додіним, Б. А. Кормичем, В. В. Прокопенком.

Завдання цієї статті полягає у вивченні питань митного контролю та митного оформлення вантажів гуманітарної допомоги, яка прямує до релігійної організації.